

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **M. Z.**, zastoupené JUDr. Jiřím Ptáčkem, advokátem se sídlem Brno, Masarykova 398/2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 499/3, za účasti **Povodí Moravy s. p.**, se sídlem Brno, Dřevařská 932/11, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 7. 2020, č. j. 29 A 190/2018-50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále též jen „žalovaný“) ze dne 15. 8. 2018, č. j. JMK 115700/2018, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice, odboru životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“) ze dne 28. 2. 2018, č. j. OŽP-ČJ/41440-16/SKR. Rozhodnutím vodoprávního úřadu byla dle § 149 odst. 3 správního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2017, zamítnuta žádost žalobkyně o vydání dodatečného povolení stavby „O.“ na pozemcích parc. č. XA a parc. č. XB v k. ú. O. důvodu nesouhlasného závazného stanoviska orgánu ochrany přírody a krajiny - Městského úřadu Šlapanice, odboru životního prostředí ze dne 5. 12. 2016, č. j. OŽP-ČJ/63322-16/TOJ (dále jen „závazné stanovisko“) k této stavbě a s přihlédnutím k nesouhlasnému stanovisku správce vodního toku – Povodí Moravy, s. p. ze dne 15. 11. 2016, zn. PM055517/2016-203/Mi. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou, v níž navrhovala také zrušení nesouhlasného závazného stanoviska.

[2] Krajský soud v Brně žalobu rozsudkem ze dne 1. 7. 2020, č. j. 29 A 190/2018 - 50, zamítl. Neztotožnil se s námitkou, že řízení o odstranění stavby a s ním spojené řízení o dodatečné povolení stavby bylo zahájeno v rozporu se zákonem. Dle krajského soudu je předmětná stavba *vodním dílem* dle § 55 odst. 1 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (dále jen „vodní zákon“), nikoliv *stavbou v tzv. volném režimu* dle § 79 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, jelikož je umístěná v korytě vodního toku Říčka. Tyto stavby podléhají povolení speciálního stavebního úřadu, kterým byl v daném případě vodoprávní úřad. Krajský soud dále konstatoval, že i kdyby stavbou nebylo změněno koryto vodního toku, na charakteru stavby by to nic nezměnilo, neboť stavbou nepochybně dochází k úpravě koryta vodního toku. Stejně tak neměla vliv na posouzení přípustnosti předmětného záměru realizace obdobných staveb dalšími vlastníky.

[3] K namítanému pozdnímu doložení podkladů o vytýčení hranice mezi pozemky parc. č. XA a parc. č. XB krajský soud, stejně jako žalovaný, uvedl, že nebyl porušen § 36 odst. 3 správního řádu, jelikož spis byl od 22. 2. 2018 kompletní a žalobkyně měla možnost se s jeho obsahem seznámit, o čemž byla vyrozuměna ve sdělení ze dne 30. 1. 2018. K podkladům dokládajícím vytýčení hranice krajský soud sdělil, že umístění stavby i na pozemku parc. č. XB ve vlastnictví České republiky, pod správou Povodí Moravy, s. p., bylo tvrzeno již od počátku řízení o dodatečném povolení stavby a nejedná se tak o novou skutečnost. Namítala-li žalobkyně, že dotčení tohoto pozemku stavbou nebylo v rámci řízení prokázáno a stalo se tak právě až podklady doloženými správcem pozemku, krajský soud uvedl, že tyto listiny pouze potvrzovaly předpoklad vodoprávního úřadu, že odstraňovaná stavba se nacházela i na tomto pozemku, a nevnašely tedy do řízení nové skutečnosti.

[4] K námitkám směřujícím proti obsahu závazného stanoviska krajský soud uvedl, že nadřízený dotčený orgán dostatečně zdůvodnil, proč je projednávaný záměr v daném území nevhodný, a to nikoliv jen z důvodu samotné existence přírodního parku Říčky (v jehož obvodu se nachází), ale primárně z důvodu zachování významného krajinného prvku (vodního toku). Nadřízený dotčený orgán vzal v potaz rozsah a materiál stavby ve vztahu k charakteru toku a uvedl, že se nejedná o regulovaný tok a jeho přirozené meandrování lze v předmětné lokalitě pozorovat již ve vzdálenosti několika desítek metrů proti proudu od posuzované stavby. Stavba stěžovatelky tak brání přirozenému vymílání břehů a s tím spojené přirozené meandraci řeky. Tím dochází k znemožnění přirozeného toku řeky a přirozeného šíření vegetace a osídlení živočichy vázanými na vodní prostředí, které jsou důležitou charakteristikou území.

[5] Krajský soud připustil, že v záhlaví závazného stanoviska byl uveden nesprávný odkaz na § 77 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ačkoliv zmocnění správního orgánu k vydání závazného stanoviska je uvedeno v § 77 odst. 1 písm. j) téhož zákona, dle jeho názoru je ale zřejmé, že se jednalo toliko o chybu v psaní, která neměla vliv na zákonnost závazného stanoviska a Městský úřad Šlapanice, odbor životního prostředí byl kompetentní k jeho vydání.

[6] Proti tomuto rozsudku žalobkyně (dále jen „*stěžovatelka*“) brojí kasační stížností z důvodu vyplývajících z § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda se jedná o *vodní dílo* dle § 55 vodního zákona, tedy o stavbu spadající do režimu povolování speciálním stavebním úřadem, či jde o *stavbu v tzv. volném režimu* dle stavebního zákona. Stěžovatelka je toho názoru, že předmětná stavba opěrné zdi v délce 50 m a výšky 1 m nenaplňuje definiční znaky stavby vodního díla uvedené v § 55 vodního zákona, ale jedná se o stavbu dle § 79 odst. 1 písm. f) stavebního zákona nevyžadující pro realizaci stavební povolení ani ohlášení.

pokračování

Z tohoto důvodu měla být její žádost o dodatečné povolení stavby postoupena věcně příslušnému (obecnému) stavebnímu úřadu v Bílovicích nad Svitavou.

[8] Dále stěžovatelka uvádí, že závěr krajského soudu, podle kterého je stavba opěrné zdi částečně umístěna na pozemku, který není v jejím vlastnictví (jelikož bylo zjištěno, že trasa koryta vodního toku Řičky neodpovídá zákresu linie v katastrální mapě), není správný a nemá oporu ve správních spisech. Má za to, že neodpovídají-li zakreslené hranice pozemků jejich reálnému průběhu v terénu, měly být kvalifikovaně zaměřeny a následně mělo být do katastru nemovitostí zaneseno zpřesněné geometrické a polohové určení parcel, postupem dle § 49 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon); to se v dané věci nestalo. Upozorňuje rovněž na ustanovení 1068 občanského zákoníku, podle kterého zemina naplavená poznenáhla na břeh náleží vlastníku pobřežního pozemku, tj. stěžovatelce.

[9] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a dodal, že o charakteru stavby není pochybnost vzhledem k jejímu umístění v korytě vodního toku.

[10] Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] V projednávané věci se jedná o věcné posouzení otázky, zda posuzovaná stavba zdi je *vodním dílem*, tedy stavbou dle § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona, k jejímuž povolení je příslušný vodoprávní úřad, anebo se jedná o stavbu dle § 79 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, nevyžadující pro svou realizaci stavební povolení ani ohlášení.

[14] Vodním dílem se dle § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona rozumí *stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků*. Pro definování vodního díla dle § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona je tedy nutné nejprve posoudit, zda je stavba umístěna v korytu vodního toku či nikoli. Dle § 44 odst. 1 vodního zákona je koryto vodního toku vymezeno tak, že *protéká-li vodní tok po pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku tento pozemek. Protéká-li vodní tok po pozemku, který není evidován v katastru nemovitostí jako vodní plocha, je korytem vodního toku část pozemku zahrnující dno a břehy koryta až po břehovou čáru určenou hladinou vody, která zpravidla stačí protékat tímto korytem, aniž se vylévá do přilehlého území.* Již ze samotného faktu, že se posuzovaná stavba nachází i na pozemku parc. č. XB v k. ú. O. (což se stěžovatelce ve správním řízení nepodařilo vyvrátit), který je v katastru nemovitostí evidován jako vodní plocha, je evidentní, že se v korytu vodního toku Řičky nachází. Z předloženého správního spisu, zejména z fotografií obsažených v protokole o kontrole ze dne 24. 5. 2016, je nadto zřejmé, že stavba (ať již se v konkrétním místě nachází na pozemku parc. č. XB či nikoliv) zpevňuje **břeh** koryta tohoto vodního toku.

[15] Není proto pochyb, že předmětná stavba (i) je umístěna v korytě vodního toku, (ii) přičemž břeh koryta zpevňuje; určitým způsobem tedy koryto vodního toku **upravuje**. Jak správně poznamenal krajský soud, zpevněním břehu je nadále zamezeno přirozenému vymílání břehů a následně meandraci toku. I zpevnění břehu vodního toku je tedy nutné chápat jako určitou formu úpravy koryta. Zásahem do koryta, tedy jeho zpevněním, je znemožněno, aby se koryto následně přirozeně vymílalo a následně se samovolně měnila trasa vodního toku. V daném případě bylo nepochybně koryto vodního toku Řička změněno tak, aby nedocházelo

k jeho dalším, přirozeným, změnám. Posuzovanou stavbu proto nelze definovat jako opěrnou zeď ve smyslu stavebního zákona, nýbrž jako vodní dílo dle § 55 odst. 1 písm. b) vodního zákona, jelikož byly naplněny definiční znaky *vodního díla* uvedené ve vodním zákoně. Stěžovatelka ostatně skutečnost, že je stavba umístěna v korytě vodního toku, nikterak nezpochybňovala a ani neuvedla žádné konkrétní důvody, pro které se domnívá, že se nejedná o *vodní dílo*.

[16] Lze tedy uzavřít, že krajský soud nepochybil, pokud aproboval závěr správních orgánů, které posoudily předmětnou stavbu dle zákonných předpokladů uvedených ve vodním zákoně jako *vodní dílo*.

[17] *Vodní dílo* dle § 15 odst. 1 vodního zákona přitom vyžaduje k jeho provedení, jakož i k jeho změnám, změnám v užívání či jeho zrušení a odstranění povolení vodoprávního úřadu. Vodní zákon, na rozdíl od stavebního zákona, neobsahuje negativní výčet staveb, které povolení nevyžadují, tudíž posuzovaná stavba povolení vyžaduje *per se*. Nelze tak přisvědčit názoru stěžovatelky, že stavba dodatečné povolení nevyžadovala a stěžovatelka o něj požádala pouze z procesní opatrnosti.

[18] V této souvislosti nelze souhlasit ani s názorem stěžovatelky, že její žádost o dodatečné povolení stavby věc měla být postoupena věcně příslušnému stavebnímu úřadu v Bílovcích nad Svitavou. Jak Nejvyšší správní soud uvedl výše, k posouzení *vodního díla* a vydání stavebního povolení, tedy i dodatečného povolení stavby, je příslušný vodoprávní úřad (nikoli obecný stavební úřad). V daném případě byla věc posuzována Městským úřadem Šlapanice, odborem životního prostředí, jako vodoprávním úřadem, který byl věcně příslušným úřadem podle § 104 odst. 2 písm. c) a § 106 odst. 1 vodního zákona.

[19] Pokud jde o námitku stěžovatelky, že závěr krajského soudu, dle kterého je stavba zdi umístěna i na pozemku, který není ve vlastnictví stěžovatelky, nemá oporu ve správním spisu, neboť při zjišťování hranice v terénu nebyl dodržen postup pro stanovení geometrického a polohového určení hranice pozemků, zde nelze přehlédnout, že takto formulovaná argumentace nebyla uvedena v žalobě. Stěžovatelka v podané žalobě pouze uvedla, že „*dotčení tohoto pozemku [parc. č. XB – pozn. NSS] nebylo v rámci řízení prokázáno. Až posléze vodoprávní úřad v rámci odůvodnění svého závěrečného rozhodnutí [...] zmiňuje, že dne 22. 02. 2018 obdržel podklady pro vytčení hranice mezi pozemky [...], z nichž vyplývá, že stavba opěrné zdi zasahuje na pozemek ve vlastnictví Povodí Moravy s.p.*“ Tato argumentace tedy směřovala proti způsobu opatření podkladů pro rozhodnutí vodoprávního úřadu (kdy tvrdila porušení § 36 odst. 3 správního řádu), nikoli proti obsahu důkazu jako takového. Jelikož se tedy jedná o námitku, která nebyla řádně uplatněna v řízení před krajským soudem, ač v tom stěžovatelce nic nebránilo, jde o nepřipustnou kasační námitku ve smyslu § 104 odst. 4 *in fine* s. ř. s. Uvedené platí beze zbytku i pro argumentaci stěžovatelky úpravou § 1068 občanského zákoníku (viz bod [8] výše), které je taktéž námitkou neuplatněnou v žalobě.

[20] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal kasační stížnost (v části, která mohla být věcně projednána) nedůvodnou a proto jí dle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů tohoto řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného – nebylo v jeho případě prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady převyšující rámec jeho úřední činnosti vznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení

pokračování

nepřiznává. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. května 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu